# మహాభారతము

# విరాట పర్వము

# చతుర్థాశ్వాసము

వైశంపాయనుడు జనమేజయునకు ఈ విధంగా చెప్పాడు.

సుశర్మ తన సేనలతో విరాటుని గోవులను పట్టుకున్న మరునాడు సూర్యోదయ సమయంలో సుయోధనుడు తన సేనలతో భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు మొదలైన వీరులతో కలిసి విరాట నగరం వైపు బయలు దేరాడు.

విరాట నగరానికి కొద్ది దూరంలో ఉన్న విరాటుని పశుసంపదను ముట్టడించారు. పశుసంపదకు కావలిగా ఉన్న కొద్దిపాటి సైన్యము అసంఖ్యాకంగా ఉన్న కౌరవ సేనను ఎదిరించ లేక పోయాయి.

విరాటుని గవాధ్యక్షుడు వెంటనే తన రథము మీద విరాట నగరానికి చేరుకున్నాడు. ఆ సమయంలో అంతఃపురంలో ఉత్తర కుమారుడు మాత్రం ఉన్నాడు.

"ఉత్తరకుమారా! కురు సైన్యములు మన ఆవుల మందల మీద విరుచుకు పడ్డాయి. ఆవుల మందలను అపహరించుకొని పోతున్నాయి. తమరు వెంటనే వారితో యుద్ధము చేసి ఆవుల మందలను కాపాడాలి. తమరి తండ్రి విరాట మహారాజు తమరి పరాక్రమము గురించి, తమరి బాహు బలం గురించి, తమరి శౌర్యము గురించి, ఈ భూభారాన్ని భరించడానికి తగినవాడవని పది వేల మంది ముందు ఎప్పుడూ చెపుతూ ఉంటారు. తమరి బలపరాక్రమాలు ప్రదర్శించు సమయం ఆసన్నమయింది. వెంటనే బయలుదేరి కౌరవ సేనలను ఎదిరించి, మన ఆవులమందలను కాపాడండి." అని ప్రార్థించాడు.

గవాధ్యక్షుని పొగడ్తలకు విరాటుని కుమారుడు, ఉత్తరుడు పొంగిపోయాడు.

“గవాధ్యక్షా! నిజం పలికావు. నేను కౌరవ సేనలను చిత్తుచేస్తాను. ఆవుల మందలను క్షణం లో విడిపిస్తాను. కాని నాకు తగిన సారథి లేడు కదా! అందుకని మనసులో బాధగా ఉంది. సమర్ధుడైన సారథి దొరికితే కౌరవ సేనలను జయించడం ఎంత పని. నేను యుద్ధం చేస్తుంటే చూచి భీష్మ, ద్రోణ, కృపాశ్వత్థామలు, నన్ను అర్జునుడిగా భ్రమించేటట్టుగా యుద్ధం చేసి కౌరవ సేనలను చిత్తు చేసి ఆవుల మందలను విడిపించకపోతే నా తండ్రి, నా పరివారము నన్ను మెచ్చుతారా. ఆలస్యం అయితే ఆవుల మందలను దూరంగా తోలుకొని పోతారు. వెంటనే సమర్ధుడైన సారధిని వెతకండి” అని అన్నాడు ఉత్తరకుమారుడు.

ఆసమయంలో అక్కడే ఉన్న ద్రౌపది, ఉత్తరుడు తనను తాను అర్జునునితో పోల్చుకోడం చూసి నవ్వుకుంది. వెంటనే అర్జునుని వద్దకు వెళ్లింది. విషయమంతా వివరించింది. అర్జునుడు లెక్కలు వేసి తమ అజ్ఞాత వాసకాలం పూర్తి అయింది అని, తమను తాము ఎరుక పరుచుకోడానికి ఇదే సమయం అని నిర్ణయించుకున్నాడు.

ద్రౌపదిని చూచి "నీవు పోయి మన బృహన్నలకు సారధ్యం చేయు సామర్ధ్యము కలదు. పూర్వము ఖాండవ వన దహన సమయంలో అర్జునునికి సారథిగా పని చేసి అతని ప్రశంసలందుకున్నాడు. అతని సహకారం ఉంటే కౌరవ సేనలను జయించ వచ్చును. ఇందులో సందేహం లేదు అని వారితో చెప్పు. ఎలాగైనా నన్నుసారథిగా ఉండేట్టు వారితో అంగీకరింప చెయ్యి" అని అన్నాడు.

ద్రౌపది వెంటనే వెళ్లి ఉత్తర ను కలుసుకుంది "అమ్మా! మన రాకుమారుడు ఉత్తరుడు తగిన సారథి కోసం వెతుకుతున్నాడు అని తెలిసింది. మీ గురువు గారు బృహన్నల కు రథం నడపడంలో అర్జునుడు మెచ్చుకునే సామర్ధ్యం ఉన్నాయి. ఖాండవ వన దహన కాలంలోనూ, ఇతర సమయాలలోనూ అర్జునునికి సారథిగా ఉండి అతనికి విజయం చేకూర్చాడు. ఈవిషయం రాకుమారునికి చెప్పు." అని పలికింది.

వెంటనే ఉత్తర మాలినితో కలిసి అన్నయ్య వద్దకు వెళ్లి విషయమంతా చెప్పింది అది విని ఉత్తర కుమారుడు పక్కున నవ్వాడు.

"సైరంధ్రీ! నన్ను ఎందుకు ఎగతాళి చేస్తావు. నేను బృహన్నల వంటి వారి వైపు కన్నెత్తికూడా చూడనే అలాంటిది బృహన్నలను నాకు సారథిగా నియమిస్తానా? కౌరవ సైన్యాలు యుద్ధానికి వచ్చాయట? గోవులను పట్టుకున్నాయట? కౌరవుల మీద నా ప్రతాపం చూపడానికి నేను వెళుతున్నానట? ఇలాంటి సమయంలో నాకు బృహన్నల సారధిగా ఉంటే నలుగురూ నవ్వరా! అయినా మన దేశంలో సారధులకు ఇంత కరువు వచ్చిందా" అని ఆశ్చర్యపోయాడు ఉత్తర కుమారుడు.

అప్పుడు సైరంధ్రి ఉత్తర కుమారుని చూచి "కుమారా! ఒక్క కౌరవ సేనకాదు మూడులోకాలు ఒక్కటైవచ్చినా బృహన్నల సారధిగా ఉండిన, నువ్వుగెలవవచ్చు. ఏదో కారణం వలన పేడి రూపం వచ్చినంత మాత్రాన అతనిలో ఉన్న సామర్ధ్యం పోతుందా!"

అని పలికింది. వేరే సారధి లేకపోవడం వలన విధి లేక బృహన్నలను సారధిగా అంగీకరించాడు.

వెంటనే ఉత్తర నేను పోయి బృహన్నలను పిలుచుకొని వస్తాను అని చెంగు చెంగున నర్తనశాలకు పరుగెత్తింది. గురువు గారికి నమస్కరించి "మా అన్నయ్య సారధి ఒక యుద్ధంలో మరణించాడు. మరల వేరే సమర్ధుడైన సారధిని నియమించలేదు. ఈ రోజు కౌరవ సేన మా పశుగణములను అపహరించింది. మా అన్నయ్య యుద్ధానికి పోవాలి. తగిన సారధి లేడనీ బాధపడుతున్నాడు. మీ గురించి సైరంధ్రి చెప్పింది. అందుకని మిమ్ములను తీసుకొని వెళ్లడానికి వచ్చాను నా మాట మన్నించి తమరు రావాలి. మా అన్నయ్య కు సారధిగా ఉండి ఈ ఆపద తప్పించాలి. నా మీద వాత్సల్యంతో తమరు ఒప్పుకోవాలి. " అని పలికింది ఉత్తర.

బృహన్నల నవ్వి "అమ్మా! ఉత్తరా! నాకు సారధ్యం చేసే నేర్పు ఉందా? ఏమో భయంగా ఉంది. నీ మాట ఎందుకు కాదనాలి.

నువ్వు అడిగావు కాబట్టి ఒక్క సారధ్యమే కాదు ఎంతటి కష్టతరమ్మైన పని ఐనా చేసి పెడతాను. పద పోదాం." అని ఉత్తర వెంట బయలుదేరాడు బృహన్నల.

అల్లంత దూరంలో బృహన్నలను చూచి ఉత్తరకుమారుడు "బృహన్నలా! కౌరవులతో నేను యుద్ధం చేయాల్సివచ్చింది. నీవు రథము నడపాలి. తొందరగా రా. రథము ఎక్కు. నీ గురించి సైరంధ్రి మాకు చెప్పింది."

"రాకుమారా! ఏదో ఆటపాటల గురించి నన్ను పిలవ వచ్చును గాని, యుద్ధము చేయుటకు సారధిగా నన్ను రమ్మనుట నీకు ఉచితమా! ఎక్కడైనా మంచి బలాఢ్యుడైన సారధిని నియమించు." అని అన్నాడు బృహన్నల.

"అదేమిటి బృహన్నలా! నాడు ఖాండవ వన దహన సమయమున అర్జునుని రథము నీవు నడిపావట కదా! అర్జునునికి విజయము చేకూర్చావట కదా! మరి ఆ చాతుర్యము శౌర్యము నీలో

తగ్గిపోయాయా! నా మీద స్నేహము పెంచుకో. నాకు మరోమాట చెప్పవద్దు. వెంటనే యుద్ధానికి తయారు కమ్ము. " అని అన్నాడు ఉత్తరుడు.

ఇష్టం లేనట్టుగా నటిస్తూ ఒప్పుకున్నాడు బృహన్నల. ఉత్తరకుమారుడు ఒక కవచం తెప్పించాడు. బృహన్నలకు ఇచ్చి తొడుక్కోమన్నాడు. దానిని తలకిందులుగా తొడుక్కొని అందరిని నవ్వించాడు బృహన్నల. తరువాత ఉత్తర కుమారుడు బృహన్నలకు కవచం తొడిగాడు.

"బృహన్నలా తొందరగా రథమునకు హయములు పూన్చుము. మన ధ్వజమును ఎత్తుము. మనం తొందరగా పోయి గోవులను విడిపింపవలయును." అని తొందర పెట్టాడు.

"నువ్వు ఏమి చెయ్యమంటే అది చేయవలయును. నీవు ఉన్న చోట ఉండవలయును. నీవు పొమ్మన్న చోటికి పోవలయును. నా

బలం తెలుసుకొని నా నుంచి పని తీసుకొని విజయం సాధించుము.” అని అన్నాడు బృహన్నల.

బృహన్నల రథం సిద్ధం చేసాడు. కేతనం ఎగురవేసాడు. యుద్ధానికి వెళుతున్న అన్నయ్యను చూచి ఉత్తర “అన్నయ్యా! నీవు కౌరవ వీరులను గెల్చినపుడు వారి తలపాగాలలో రంగురంగులతో విరాజిల్లే వాటిని నాకు బొమ్మలకు అలంకరించడానికి తీసుకురావా!” అని అడిగింది.

“అదేమిటి ఉత్తరా! రాకుమారుడు విజయలక్ష్మితో తిరిగి వస్తాడు. బొమ్మలకు చీరలు తెచ్చుట ఒక పనియే! అలాగే తెస్తాడు.” అని పలికాడు బృహన్నల.

తరువాత బృహన్నల వివిధములైన ఆయుధములను రథములో పెట్టించాడు. రథము ఎక్కాడు. ఉత్తర కుమారుడు పశువుల కాపరులను అడిగి కౌరవ సేన గోవులను ఏ పక్కగా తోలుకుపోయింది తెలుసుకున్నాడు. ఆ దిక్కుగా రథము

పోనివ్వమన్నాడు. బ్రాహ్మణులు, పుణ్యాంగనల దీవెనలు అందుకుంటూ ఉత్తరకుమారుడు ఊరిబయటకు చేరుకున్నాడు.

అల్లంత దూరంలో రేగిన ధూళిని బట్టి కౌరవ సేన పోయిన ప్రదేశము నకు చేరుకున్నాడు ఉత్తరుడు. కౌరవసేనను తేరిపార చూచాడు. భయపడి పోయాడు ఉత్తరకుమారుడు.

“బృహన్నలా! భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కృపుడు, దుర్యోధనుడు మొదలగు వీరులు, అసంఖ్యాకమైన శస్త్రాస్త్రములు కలిగిన కౌరవ సైన్యము భయంకరంగా ఉన్నది. వీరితో నేను యుద్ధం చెయ్యగలనా! నాకు విలు విద్యలో అంత ప్రావీణ్యము లేదు. బాలుడను. విలువిద్యలో నిష్ణాతులైన శకుని, జయద్రధ, దుర్ముఖ, వికర్ణ, కర్ణ, మొదలైన వీరులతో నేను యుద్ధం చేయగలనా! ఇక్కడ పరిస్థితి ఇలా ఉంటుందని తెలియక వచ్చాను. ఈ కౌరవ సేనను చూచి నా శరీరం వణుకుతూ ఉంది నీవేమో నీ పాటికి రధం తోలుతున్నావు. నేను కౌరవ సేనను ఎదుర్కొనడం జరగని పని. రధము వెనకకు

పోనిమ్ము  అన్నింటి కన్నా ప్రాణములు తీపి కదా!" అన్నాడు వణుకుతూ ఉత్తర కుమారుడు.

"ఉత్తరకుమారా! అసమాన్యమైన కౌరవ సేనమీదికి నేను రథం ఎందుకు పోనిస్తాను. చూడు గోవులను తోలుకు పోతున్న  ఆ కొద్దిపాటి సైన్యాన్ని ఎదిరించి మనం గోవులను మళ్లించుకు పోదాము.  పైగా అంతఃపురములో అందరి ముందర గోవులను మళ్లించుకు వస్తాను అని చెప్పావు కదా.  ఇప్పుడు ఇలా బెదిరి పోవడం తగునా! " అని అన్నాడు.

"అమ్మో! పశువుల మాట దేముడెరుగు  అంతఃపుర కాంతల సంతోషము నాకు ఎందుకు. నేను యుద్ధం చేయను అంతే!" అన్నాడు ఉత్తరకుమారుడు.

"అదికాదు ఉత్తర కుమారా! నీబలము ఎదిరి బలము చూచుకొని కొంచెంసేపు యుద్ధం చేసి నీ వలన కాక పోతే మరలి

పోదాము. అసలు నిన్ను కౌరవ సేన చూడనేలేదు కదా! ఇలామరలిపోతే వీరులుమెచ్చరు కదా! ” అని అన్నాడు.

“బృహన్నలా! సుశర్మ మన దేశంమీద దండెత్తి మన దక్షిణ వైపుఉన్న గోసమూహాలను అపహరించుకుపోయాడు. మా తండ్రిగారు, తన సేనలతో సుశర్మను ఎదిరించడానికి వెళ్లాడు. మనకు సాయంగా నగరంలో సైన్యము లేదు ఇలాంటి పరిస్థితులలో నేను ఒంటరిగా అపారమైన కౌరవ సేనలను ఎదిరించగలనా చెప్పు. వాళ్లు మనలను కానక ముందే మనము వెళ్లిపోవడం మంచిది రథము మరలింపుము.” అని అన్నాడు ఉత్తరకుమారుడు.

“అది కాదయ్యా! ఇలా ఆవులను వదిలి వెళితే పురజనులు నిన్ను మెచ్చరు. వెనక్కు వెళ్లడం పిరికి తనం అవుతుంది. నీకు తగినసారధి లేడని సైరంధ్రి చెబితే నేనునీకు సారధిగా వచ్చాను. ఇప్పుడు ఆవులను శత్రువులకు వదిలి వెళ్లలేను. నీకేం భయం లేదు. మనసును చిక్కబట్టుకో. కౌరవ సైన్యములను ఉపాయంతో

ఎదిరించి మనగోవులను మరలించుకు పోదము.!” అని అన్నాడు బృహన్నల.

“‘ఏంటి బృహన్నలా! నలుగురూ నవ్వుతారా! నవ్వనీ! నాకేంటి! నన్ను ఆపకు. నీకు అంత శక్తి ఉంటే నువ్వే ఎదిరించు.” అంటూ ధనుర్బాణములను రథంమీద విడిచి రథము దిగి పరుగెత్తాడు ఉత్తరకుమారుడు.

బృహన్నల కూడా రథము దిగి ఉత్తర కుమారుని వెంబడించాడు. ఇది చూచి కౌరవ సేనలో వారు హేళనగా నవ్వుకున్నారు. బృహన్నల ఉత్తర కుమారుని పట్టుకున్నాడు. ఉత్తరకుమారుని పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది. నోరు ఎండి పోతోంది. మొహం వెలవెలపోయింది. కాళ్లు చేతులు గడగడ వణుకుతున్నాయి. గొంతు పూడుకుపోయింది.

“బృహన్నలా నీకు అనేక బహుమానాలు ఇస్తాను. నన్ను వదిలిపెట్టు. మా అమ్మ నాకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటుంది. నేను ఆమెను చూడాలి! ” అని అన్నాడు దీనంగా.

“ఉత్తరకుమారా! భయపడకుము. నీకు కౌరవులతో యుద్ధం చెయ్యడం చేతకాకపోతే నా రధానికి సారధిగా ఉండు. నేను కౌరవ సేనతో యుద్ధం చేసి ఓడించి గోవులను విడిపిస్తాను.” అంటూ బృహన్నల ఉత్తర కుమారుని తీసుకొని రధం దగ్గరకు వచ్చాడు.

తాను కూడా రధం ఎక్కి రధాన్ని శ్మశానంలో తాము ఆయుధములను దాచిన జమ్మి చెట్టువద్దకు పోనిచ్చాడు.

ఇదిచూచి కౌరవ సేనలు కొంచెం కలవర పడ్డాయి. వారికి కొన్ని అపశకునాలు కనిపించాయి. వాటిని చూచి ద్రోణుడు ధైర్యంగా ఉండమని తమ సైన్యాలకు హెచ్చరించాడు.

భీష్ముని చూచి "వీడు ఎవరో మహా గర్విష్టివలె ఉన్నాడు. వీడు ఎవరో తెలుసుకోవాలి! " అన్నాడు. భీష్ముడు దుర్యోధనుని తో ద్రోణుడు వినేటట్టు అన్యాపదేశంగా ఇలా అన్నాడు

"సుయోధనా! మనం శత్రువులకు అనుకూలమైన ప్రదేశాన్ని దాటాము. ఇంక మన శౌర్యప్రతాపాలు చూపవలసిన సమయం వచ్చింది. శత్రువులకు మనం చలింప వలసిన పనిలేదు." అని అన్నాడు. అందులో ఉన్న గూడార్ధం అర్ధం చేసుకున్నాడు ద్రోణుడు.

( ఇలా చెప్పుకోవచ్చు. మనం శత్రువులకు అనుకూలమైన ప్రదేశాన్ని దాటాము. అనగా అజ్ఞాతవాసం పూర్తి అయింది. ఇంక మన శౌర్యప్రతాపాలు చూపవలసిన సమయం వచ్చింది అనగా అర్జునుడు ఇంక బయల్పడి తన శౌర్యప్రతాపాలు చూపించ వలసిన సయయం ఆసన్నమయింది. శత్రువులకు మనం చలింప వలసిన పనిలేదు అనగా ఇంక పాండవులు కౌరవులకు సమయ భంగం అవుతుందని భయపడ పనిలేదు)

ఈ గూడార్థాన్ని గ్రహించాడు ద్రోణుడు. సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! ఇనాళ్ళ సింహం ఆకలితో నకనక లాడుతూ గుహలో ఉండి బయటకు వచ్చినట్టు అర్జునుడు అరణ్య అజ్ఞాత వాసాలు ముగించుకొని మన మీద యుద్ధానికి వస్తున్నాడు. అతడితో యుద్ధం చెయ్యడానికి మనలో తగినవారు ఎవరున్నారు? అర్జునుడు గోవులను విడిపించుకు పోవడం తధ్యం." అని పలికాడు.

ఆ మాటలకు కర్ణుడికి కోపం వచ్చింది. "పెద్దలను ఏమీ అనకూడదని మీరు పాండవ పక్షపాతంతో నోటికి వచ్చినట్టు మాట్లాడుతున్నారు. కురుసేనలో నువ్వు ఒక్కడివేనా వీరుడివి? అర్జునుడు నువ్వు అనుకొన్నంత గొప్పవాడా? అర్జునుడే వస్తే అతనిని నేనే జయిస్తాను." అని అన్నాడు కర్ణుడు.

సుయోధనుడు కర్ణుని చూచి "కర్ణా నీవు తప్పు పలికావు. అతడు నిజంగా అర్జునుడే అయితే మరల అరణ్య, అజ్ఞాత

వాసములు చేస్తాడు.  అతడు అర్జునుడు కాక పోతే నేనే వాడిని జయిస్తాను." అని అన్నాడు సుయోధనుడు.

సుయోధనుని మాటలకు భీష్ముడు, ద్రోణుడు, అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు ఒప్పుకొన్నారు. మనసులో నవ్వుకున్నారు.

బృహన్నల తన రధాన్ని జమ్మిచెట్టు దగ్గరకు తీసుకుని వెళ్లి ఆపాడు. "ఉత్తరకుమారా! ఇవి మామూలు ధనుస్సులు. నా ప్రతాపానికి ఆగలేవు.  ఈ జమ్మిచెట్టుమీద గాండీవము ఉన్నది. నీవు ఈ జమ్మి చెట్టు ఎక్కి ఆ గాండీవము నాకు తెచ్చి ఇమ్ము. పాండవులు తమ ఆయుధములను కట్టకట్టి ఆ జమ్మి చెట్టుమీద పెట్టారు." అంటూ శవాకారంలో ఉన్న ఆయుధాల కట్టను చూపాడు.

"బృహన్నలా! నేను రాజకుమారుడను నన్ను శవాన్ని తాకమంటావా! " అని అన్నాడు ఉత్తర కుమారుడు.

"కుమారా! అది శవము కాదు మనుష్యులు ఎవరూ అంటకుండా అలా కట్టి పెట్టారు. నేను నిన్ను అలాంటి పని చెయ్యమని చెపుతానా! నా మాట నమ్ము. అది ఆయుధముల మోపు కాని శవము కాదు."

(మోపు అంటే కట్ట అని నెల్లూరు పరిభాష. తిక్కన నెల్లూరులో ఉన్న వాడుక పదాలు ఎన్నో వాడాడు. నా స్వగ్రామము నెల్లూరు కావడం నా అదృష్టం).

బృహన్నల మాటలకు సమాధాన పడ్డ ఉత్తరకుమారుడు జమ్మి చెట్టు ఎక్కి ఆయుధముల కట్టను విప్పాడు. ఆయుధములు ఉత్తరకుమారునికి సర్పముల వలె కనపడ్డాయి. అతడు వణికి పోయాడు. బృహన్నల తగు మాటలతో ఆ భయాన్ని పోగొట్టాడు.

"బృహన్నలా! ఇక్కడ ఒక ధనుస్సు ఉన్నది. అమ్మో! కొండచిలువ వలె ఉన్నది. దీనిని పాండవులలో ఎవరు ఉపయోగిస్తారు." అని అడిగాడు ఉత్తర కుమారుడు గాండివము వంక ఆశ్చర్యముతో చూస్తూ.

“ఉత్తరకుమారా! అది గాండీవము దానిని అర్జునుడు ధరిస్తాడు. దాని ప్రభావంతో అర్జునుడు దేవదానవులను జయించాడు. దీనిని పూర్వము బ్రహ్మ లక్ష సంవత్సరములు ధరించాడు. తరువాత ప్రజాపతి అరవై నాలుగు వేల సంవత్సరాలు ధరించాడు. తరువాత ఇంద్రుడు ఎనభయి ఐదేండ్లు ధరించాడు. తరువాత చంద్రుడు ఐదువందల సంవత్సరములు ధరించాడు. తరువాత వరుణుడు నూరు సంవత్సరములు ధరించాడు. అగ్నిదేవుడు వరుణుడి వద్దనుండి దానిని తీసుకొని అర్జునునికి ఖాండవ వన దహన సయమంలో ఇచ్చాడు. ఈ గాండీవాన్ని అర్జునుడు అరవై ఐదేండ్లు ధరిస్తాడు.” అని మిగిలిన ఆయుధముల ను గురించి అవి ఎవరెవరు ధరిస్తారు అని వివరంగా చెప్పాడు బృహన్నల.

ఉత్తర కుమారుడికి ఒకసందేహం వచ్చింది. “బృహన్నలా! పాండవులు తమ ఆయుధములు అన్ని ఇక్కడ పెట్టి ఎక్కడు పోయారో నీకు తెలియునా! పాండవులకు నేను మేనల్లుడిని వారు

నా బంధువులు మిత్రులు. అయ్యో! ధర్మరాజు ఎక్కడ ఉన్నాడో! భీమార్జునులు ఎక్కడ ఉన్నారో! కవలలు నకుల సహదేవులు ఎలా ఉన్నారో! మహా సాధ్వి ద్రౌపది ఎన్ని కష్టాలుపడుతున్నదో! " అని బాధపడుతూ అడిగాడు ఉత్తరకుమారుడు.

"ఉత్తర కుమారా! వారి గురించి నీవు ఏమీ చింతించ పనిలేదు వారు అరణ్య వాసము పూర్తిచేసుకొని మన నగరంలోనే అజ్ఞాతంగా ఉన్నారు. కంకు భట్టు ధర్మరాజు. వలలుడు భీముడు. దామగ్రంధి, తంత్రీపాలురు నకుల సహదేవులు. ఇంక దాపరికము ఎందులకు! నేనే అర్జునుడను. మాలిని పేరుతో సైరంధ్రిగా కాలము గడుపుతున్న సాధ్వి ద్రౌపది. ఆమె కారణం గానే భీముడు కీచకుని, అతని తమ్ములను చంపాడు." అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు వినిన ఉత్తర కుమారుడికి సంభ్రమాశ్చర్యాలు, సందేహము ఒకేసారి కలిగాయి. "బృహన్నలా అర్జునునికి పది పేర్లు ఉన్నాయి అవి చెప్పు నేను నిన్ను అర్జునుడు అని నమ్ముతాను." అని అమాయకంగా పలికాడు.

బృహన్నల నవ్వుతో "అర్జునుడు, ఫల్గునుడు, పార్థుడు, కిరీటి, శ్వేతవాహనుడు, బీభత్సుడు, విజయుడు, జిష్ణుడు, సవ్యసాచి, ధనంజయుడు." అని పదిపేర్లు నాకు ఉన్నవి.

ఇంకా సందేహము వీడలేదు ఉత్తరునికి. "నీవు నిజంగా అర్జునుడివి అయితే నీకు ఆ పేర్లు ఎలా వచ్చాయో చెప్పు?" అన్నాడు. అర్జునుడు చిరునవ్వు నవ్వి ఇలా చెప్పసాగాడు.

"ఉత్తర కుమారా! నేను ఈ ధరణి నంతయు జయించి, ధనములు సముపార్జించితిని కాన నాకు ధనంజయుడు అని పేరు వచ్చినది.

నేను ఎలాంటి వారితోనైనా పోరాడి విజయలక్ష్మిని స్వంతం చేసుకుంటాను కాబట్టి నాకు విజయుడు అని పేరు.

నేను ఎల్లప్పుడూ నా రథమునకు తెల్లని గుర్రములను పూన్చుతాను అనే నియమం కలవాడిని కాబట్టి నాకు శ్వేతవాహనుడు అనే పేరు వచ్చినది.

నాకు ఇంద్రుడు ప్రసాదించిన కిరీటము నా తలమీద ప్రభాత సమయమున రవి ఉదయించునట్లు ప్రకాశిస్తూ ఉంటుంది కాబట్టి నన్ను కిరీటి అంటారు.

నేను యుద్ధంలో శత్రువులతో యుద్ధం చేసేటప్పుడు ఎలాంటి భీభత్స పరిస్థితులలోనైనను, సంయమనము కోల్పోక, ఎలాంటి జుగుప్సాకరమైన భీభత్సమైన పనులు చేయను కాబట్టి నాకు భీభత్సుడు అనే పేరు వచ్చినది.

నేను గాండీవాన్ని ఉపయోగించే సయమున రెండు చేతులతో నారిని సంధిస్తాను. కాని ఎక్కువగా ఎడమ చేతి వాటంగా సమర్థ వంతంగా నారిని సంధిస్తాను. అందుకని నాకు సవ్యసాచి అనే పేరు వచ్చింది.

నేను ఎక్కువగా తెల్లగా ఉంటాను కాబట్టి నన్ను అర్జునుడు అని పిలుస్తారు.

నేను ఉత్తరఫల్గునీ నక్షత్ర ము లో జన్మించడం వలన నన్ను ఫల్గునుడు అంటారు.

మా అన్నయ్య ధర్మరాజు. నా కంటిముందర ఎవరైనా ఆయనకు హాని కలిగిస్తే, దేవతలు అడ్డుతగిలినా సరే, వారిని చంపుతాను. అందుకని నాకు జిష్ణుడు అనే పేరు.

మా అమ్మ అసలు పేరు పృథ. కుంతి భోజుని కుమార్తె కావున కుంతీ దేవి అయింది. పృథా కుమారుడను కావున నాకు పార్థుడు అనే పేరు వచ్చినది.

అయినను ఉత్తరకుమారా! నేను ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలికెడు ధర్మరాజు సోదరుడను నీతో అబద్ధం చెబుతానా! నాకు ఈ పది పేర్లు ఈ విధంగా వచ్చినవి.

నేను శ్రీకృష్ణుని సాయంతో ఖాండవ వనమును దహించినపుడు, నాకు బ్రహ్మ రుద్రులు ప్రత్యక్షమై నాకు దివ్యాస్త్రాలు, కృష్ణుడు అనే పదకొండవ నామము బహూకరించారు.

తరువాత నేను నివాత కవచులు అనే రాక్షసులను చంపాను. దానికి మెచ్చి నాకు ఇంద్రుడు ఈ కిరీటాన్ని బహూకరించాడు.

దేవతలందరూ కలిసి నాకు ఈ శంఖమును ఇచ్చారు. అందుకని ఈ శంఖమును దేవదత్తము అంటారు.

చిత్రసేనుడు అనే గంధర్వుడు సుయోధనుని బందీగా చేసినపుడు గంధర్వులతో పోరాడి అతనిని విడిపించాను. కాబట్టి నువ్వు భయపడవలదు. కౌరవ సైన్యాన్ని గెలిచి మనము ఆవులను విడిపించు కొని పోయెదము." అని పలికాడు అర్జునుడు.

ఉత్తర కుమారునికి సంభ్రమాశ్చర్యాలు ఒకేసారి కలిగాయి. చెట్టుదిగి అర్జునునికి సాష్టాంగ ప్రమాణము చేసాడు.

“ అర్జునా! నాకు నువ్వు కనపడటం నా అదృష్ట దేవత నా ముందు సాక్షాత్కరించి నట్టులున్నది. నా ఆనందానికి అవధులు లేవు. నీవు ఎవరివో తెలియక చాపల్యము కొద్దీ నిన్ను ఏమేమో అన్నాను అవన్ని మరిచిపో. నన్ను కృపతో చూడు. ఇప్పుడు నాకు తగిన అండ దొరికిందను కుంటాను.” అని చేతులు జోడించి అభ్యర్థించాడు ఉత్తరకుమారుడు.

ఆ మాటలు విన్న అర్జునుడు రథము దిగి ఉత్తరకుమారుడిని ప్రియంగా కౌగలించుకున్నాడు.

“అర్జునా! ఇప్పుడు నాకు మనసులో ఉన్న భయం తొలగిపోయింది. నీవు రథం ఎక్కు. నేను నీకు సారధి నవుతాను. నేను ఏమి చేయాలో చెప్పు. కౌరవులను జయించి గోవులను మరల్పుము. నాకు ఎన్నో నాళ్లనుండి అర్జునుని రథమునకు సారధ్యము వహించవలెనని కోరికగా ఉన్నది విధి వశాత్తు అది ఈ నాటికి సిద్ధించింది.” అని అన్నాడు ఉత్తరకుమారుడు.

దానికి అర్జునుడు వాత్సల్యంతో “కుమారా! నీవు భయపడవలసిన అవసరం లేదు. నీ మీద గాలికూడా సోకనివ్వను. నీకు రక్షణ కల్పించడమే నా ముఖ్య కర్తవ్యము. నీవు ధైర్యంగా ఉండు.” అని అన్నాడు అర్జునుడు.

“అర్జునా! నీవు అర్జునుడు అని తెలిసినప్పుడే నాలో భయం పటాపంచలయింది. కాని నీకు ఈ పేడి రూపం ఎలా వచ్చిందో తెలుసుకోవాలని ఉంది!” అని అన్నాడు ఉత్తరకుమారుడు.

“కుమారా! నేను మా అన్న ధర్మజుని ఆజ్ఞ మేరకు బ్రహ్మచర్య వ్రతము స్వీకరించాను. ఆ సమయంలో దేవేంద్రుని వద్దకు వెళ్లాను అప్పుడు ఊర్వశి నన్నుచూచి కామించింది. నేను నిరాకరించాను. అప్పుడు నన్ను పేడిగా ఉండమని శపించింది. ఆ వరం ఈ అజ్ఞాత వాస సమయంలో అనుభవించాను. అజ్ఞాత వాసంతో పేడితనం కూడా పోయింది. ఇప్పుడు నేను అర్జునుడను.” అని అన్నాడు.

“అర్జునా! ఇప్పుడు నేను ఏమి చెయ్యాలి అని అడిగాడు ఉత్తరుడు.

“నీవు గాండీవమును, తూణీరములను, ఇతర ఆయుధములను తీసుకొని మిగిలిన ఆయుధములను యధాప్రకారము కట్టగట్టి అక్కడే ఉంచుము.” అని అన్నాడు.

ఉత్తర కుమారుడు అదే విధంగా చేసాడు. అర్జునుడు అవన్ని ధరించాడు. రధము ఎక్కి గాండీవాన్ని ఎక్కు పెట్టాడు. అల్లెత్రాటిని మ్రోగించాడు. అగ్నిదేవుని తల్చుకున్నాడు. అమోఘమైన కపిధ్వజము సాక్షాత్కరించింది. ఉత్తర కుమారుని ధ్వజము సింహపతాకము శమీవృక్షము మీద పెట్టించి తన రధానికి కపిధ్వజమును అలంకరిపంచేసాడు. మనసులో తలపగానే అర్జునుని  చేతికి దేవదత్త శంఖము వచ్చి చేరింది.

“ఉత్తర కుమారా! నీవు రధమును జమ్మిచెట్టుకు ప్రదక్షిణ పూర్వకంగా నడిపి  ముందుకు పోనిమ్ము. ఇప్పటికే ఆలస్యం

అయింది. పశువులు ఎంతో దూరం పోయి ఉంటాయి." అని అన్నాడు అర్జునుడు.

ఉత్తరుడు రథం మీద కూర్చుని రథం పోనిచ్చాడు. అర్జునుడు దేవదత్తం పూరించాడు. ఆ ధ్వని భూనభోంతరాళాలలో ప్రతిధ్వనించింది. రథానికి కట్టిన గుర్రాలు కిందపడి మూర్ఛపోయాయి. అర్జునుడు కిందికి దిగి గుర్రాలను నిమిరి వాటికి చైతన్యం కలిగించాడు.

"ఉత్తరుని చూచి కుమారా! యుద్ధసమయంలో ఇవి సహజమే కలత పడకుము." అని అన్నాడు.

"అర్జునా! నేను యుద్ధ సమయంలో ఎన్నో శంఖారావాలు విన్నాను కాని ఇది భరింపరానిది. నా చెవులు అవిసిపోయాయి. దిక్కులు తిరిగిపోయాయి. నా మనస్సు నీరు గారిపోయింది. ఈ కపిధ్వజము చూస్తుంటే నా కళ్లు చీకట్లు కమ్ముతున్నాయి. నీ తేజము చూసి వివశుడనైనాను." అని అన్నాడు ఉత్తరుడు.

అర్జునుడునవ్వి మరల శంఖం పూరించాడు.

ఆ ధ్వని విన్నాడు ద్రోణుడు. "సుయోధనా! ఆ ధ్వని విన్నావా! ఆ ధనుష్టంకారం గాండీవం కాదూ! ఆ శంఖారావం దేవదత్తం కాదూ! ఆ కనపడునది కపిధ్వజము కాదూ! ఉజ్వలంగా మెరయుచున్న ఆ కిరీటము ఇంద్రుడు అర్జునునికి ప్రసాదించినది కాదూ! సమరోత్సాహంతో వచ్చునది అర్జునుడు కాక మరెవరు? అతనిని ఎదుర్కొనడానికి సన్నాహాలు చెయ్యండి." అంటూ కృపాశ్వత్థామలను చూచి "ముందు మనం రారాజు సుయోధనుని పంపుదాము. తరువాత గోసమూహములను పంపుదాము. ఆ వెనక మనము ఉంటాము. అర్జునుడు వచ్చిన మనము అతనితో యుద్ధ ము చేద్దాము." అని అన్నాడు ద్రోణుడు.

ఆ మాటలు విన్న "సుయోధనుడు భీష్మ, కృప, కర్ణ, వికర్ణుల వంక చూచి, నేను ఇదివరకే చెప్పాను. పాండవులు జూదములో ఓడిపోయి పండ్రెండు వత్సరములు అరణ్యావాసము, ఒక సంవత్సరము అజ్ఞాతవాసము ఒప్పందం చేసుకున్నారు. ఇంకా ఆ

సమయము పూర్తికాకుండానే పార్థుడు బయట పడ్డాడు. కాబట్టి పాండవులు మరల అరణ్యఅజ్ఞాతవాసయులు చెయ్యాలి. ఈవిషయం మనం మోహంతో కాని, పాండవులు లోభంతో కాని గమనించలేదు. తాత భీష్ములు దీనిని నిర్ణయించ అర్హులు.

వచ్చునది ఉత్తర కుమారుడు కాకుండా గాండీవి అయితే మన పని సఫలం అయినట్టే. అసలు సుశర్మ దక్షిణ దిశగా, మనము ఉత్తర దిశగా విరాటుని గోవులను పట్టుటకు వచ్చినది, మత్స్యనగరమున ఉన్న పాండవులను బయట పెట్టుటకు కదా! ఆ ప్రకారము మనకు నిశ్చయించి చేసిన పనికి ఇప్పుడు విచారమేల?

ఆ వచ్చిన వాడు అర్జునుడు ఐతేనేమి ? దేవతలు ఐతేనేమి? మనము గోవులను పట్టుకున్నాము. వాటి కోసం యుద్ధం చేస్తాము. కాబట్టి ముందుగా మనమే యుద్ధం చేద్దాము. వెనకాడడం ఎందుకు? అయినను అర్జునుడు ఒక్కడు ఇంత పెద్ద కురుసైన్యాన్ని ఎలా గెలుస్తాడు? ఎవరైనా విని నవ్వుతారని అని కూడా అనుకోకుండా నా ముందు అర్జునుని పొగుడుతూ

ద్రోణుడు అలా పలికాడు. ఐనా పగవారిని వందుల వలె అలా పొగడటం మంచిది కాదు. అయినను ఆచార్యులవారు దూరంగా ఉండి పర్యవేక్షిస్తుంటారు.

యుద్ధానికి సంబంధించిన విషయములను వారిని అడగటం ఎందుకు? భోజన సమయంలో, విలువిద్య గరిపే సమయంలో, నీతి శాస్త్రవిషయములు బోధించేటప్పుడు వారిని మాట్లాడమనటం బాగుంటుందికాని, యుద్ధ సమయంలో కాదు కదా! అయినను వారు యుద్ధం చేయరు. వెనక ఉండి మన విజయం కాంక్షిస్తుంటారు." అని అన్నాడు సుయోధనుడు.

తండ్రిని అలా తూలనాడటం విని అశ్వత్థామ సుయోధనునితో ఇలా అన్నాడు. "సుయోధనా! పశువుల కాచేవారిని బెదిరించి ఆవులను పట్టుకున్నంత మాత్రాన గొప్పలు చెబుతున్నావు. మనం ఇంకా నగరం చేరలేదు. ఇంకా శత్రువులతో యుద్ధం చేయలేదు. యుద్ధంలో గెలిచిన వారు కూడా ఇలా మాట్లాడరు. జూదంలో రాజ్యాన్ని అపహరించి ఇలా మాట్లాడతావా?

ఇక్కడ జూదం  ఆడటం కుదరదు సుయోధనా! అయినా నువ్వు పాండవులను జయించేనా పాండవ పత్నిని సభలోకి  ఈడ్చుకు రమ్మని ఆజ్ఞాపించినది?  అది శకుని కుటిల నీతి కాదా? ఇప్పుడు నీ మీదికి వచ్చు శత్రువును ఆ శకుని వచ్చి ఎదుర్కొంటాడులే!

సభలో అవమానింపబడిన ఆ కపికేతనుడు నీ మీదికి యుద్ధానికి వస్తున్నాడు. నీవు గురువును అధిక్షేపించావు కాని, దేవదానవులను  జయించిన అర్జునుని ఎదుర్కొనగలవా?  వీరుడిని ఎవరైనా పొగుడుతారు. అయినను తన ప్రియశిష్యుడు, పుత్రసమానుడు ఐన అర్జునుని పొగడటం గురువుకు తగదా? ఇన్నిమాటలు అన్న తర్వాత కూడా సిగ్గుమాలి  ద్రోణుడు యుద్ధం చేస్తే చేస్తాడుకాని నేను మాత్రం చేయను.

సుయోధనా! యముడు చెలరేగినా, అగ్ని ఆగ్రహించినా, మృత్యుదేవత పురులు విప్పినా, కొంతైనా మిగులుతుంది కాని అర్జునుని బాణాలు సర్వనాశనం చేస్తాయి.  నీ కుటిల బుద్ధులు

ఇచ్చట పని చేయవు. అర్జునుడు పాచికలు విసరడు. గాండీవంతో శరసంధానం చేస్తాడు.

సుయోధనా! మనము మత్స్య దేశాధీశుని గోవులు పట్టు కున్నాము.మత్స్యదేశాధీశుడు, అతని సైన్యాలు వస్తే ఎదిరిస్తాము అంతే కాని అర్జునుడు వస్తే అతని సమీపానికి కూడా పోము." అని అన్నాడు అశ్వత్థామ.

ఆ మాటలకు కర్ణుడు కోపంతో ఊగిపోయాడు. "మనం ఎందుకు వచ్చాము? పాండవులను బయట పట్టడానికి, ఆవులమందలను గ్రహించడానికి మనము వచ్చాము. ఇప్పుడు అర్జునుని చూచి బెదరడం భావ్యమా! సుయోధనుని పిచ్చివాడిని చేయడం ఒప్పుతుందా! మీకు భయంగా ఉంటే దూరంగా ఉండండి. ఒక్కడిని ఎదిరించడానికి ఎంతమంది కావాలి? నేను ఒక్కడినే ఎదిరిస్తాను. కపిధ్వజాన్ని విరగ్గొడతాను. దానిని చుట్టుముట్టిన పిశాచములను నాశనం చేస్తాను. సారథిని చంపుతాను. అర్జునుని శరీరం నా బాణాలతో తూట్లుపడేట్టు

ఛేధిస్తాను.  నా బాహుబలాన్ని, రౌద్రాన్నిచూస్తూ ఉండండి. అర్జునుడు పదమూడేండ్లు అరణ్య అజ్ఞాతవాసములు ముగించి యుద్ధానికి వస్తున్నాడు. నేనూ కౌరవ సేనలో మహా వీరుడను. మేము ఇద్దరం పోరాడటం ఉచితమే గదా! రారాజు సుయోధనుని ఋణం తీర్చుకోడానికి, అర్జునుని యుద్ధంలో గెలిచెదను అన్న నాప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకోడానికి, కర్ణార్జునులలో ఎవ్వరు గొప్పో తేలిపోవడానికి, పరశురాముని వలన నేర్చిన నా విలువిద్య సార్థకం చేసుకోడానికి, తగిని సమయం  ఆసన్నమయినది. మా ద్వందయుద్ధము ఇష్టం ఉన్న వారు చూడండి. లేనియడల ఆవుల వెంట నగరానికి పొండి. ” అని దర్పంతో పలికాడు కర్ణుడు.

కర్ణుడి మాటలు విన్నాడు కృతవర్మ. “కర్ణా! నీవు ఎప్పుడూ కయ్యానికి కాలుదువ్వుతావు కాని కార్య సిద్ధి గురించి ఆలోచించవు. కార్య సాధనలో యుద్ధం ఒక నీచ మైన ప్రక్రియ అని రాజనీతి చెబుతుంది. దేశ, కాలమాన, పరిస్థితులను, తమ బలాన్ని ఎదిరి బలాన్ని తెలుసుకొని తెలివిగా యుద్ధం చెయ్యాలి గాని, మూర్ఖంగా, దుస్సాహసంతో యుద్ధం చేస్తే ఓటమి తప్పదు.

అర్జునుడు ఒంటరి వాడు అని నువ్వు అంటున్నావు.

ఇంద్రుని తో యుద్ధచేసి ఖాండవ వన దహనం చేసినప్పుడు అర్జునుడు ఒక్కడే కదా!

యాదవసైన్యాన్ని ఎదిరించి సుభద్రను పరిణయ మాడిన రోజున అర్జునుడు ఒక్కడే కదా!

రాజసూయ యాగ సమయమున దిగ్విజయము చేసిన వాడు అర్జునుడు ఒక్కడేకదా!

గంధర్వుడు సుయోధనుని అపహరించినపుడు అతనితో పోరి సుయోధనుని విడిపించిన వాడు అర్జునుడు ఒక్కడేకదా!

నివాత కవచులనే రాక్షసులను యుద్ధంలో జయించి దేవతలకు మేలు చేకూర్చినవాడు అర్జునుడు ఒక్కడే కదా!

దేవేంద్రులకు అజేయులైన కాలకేయులను రాక్షసులను జయించిన వాడు అర్జునుడు ఒక్కడేకదా!

అంతెందుకు నువ్వూ అక్కడే ఉన్నావు కదా! ద్రౌపదీ స్వయంవరములో అభేద్యమైన మత్స్య యంత్రమును కొట్టి ద్రౌపదిని చేపట్టినవాడు, తన మీద తిరగ బడిన రాజులను జయించిన వాడు అర్జునుడు ఒక్కడే కదా!

పాండవులందరూ తమ తమ శక్తి కొద్ది దిగ్విజయం చేసారు. కాని నువ్వు హస్తినాపురంలో కూర్చుని ప్రగల్భాలు పలుకుతున్నావు.

అట్టినీవు అర్జునుని ఎదిరిస్తాను అనడం ఒంటి చేత్తో సముద్రం ఈదటం లాంటిది. కాబట్టి ఆ దుస్సాహసం మంచిది కాదు. మనము ముందు రాజును కాపాడుకోవాలికాని యుద్ధోన్మాదులం కాకూడదు. మనం అందరం కలిసి అర్జునుని ఎదుర్కుందాము పోరాడుదాము. కాని నువ్వు ఒక్కడివే

పోరాడుతాను అని అనడం అవివేకం.” అని కర్ణుని మందలించాడు కృపాచార్యుడు.

కర్ణునికి కోపం వచ్చింది. “కృపాచార్యా! నీవు శత్రువులకు మిత్రుడవని తెలిసి కూడా నిన్ను తోడుగా పిలిచాడే సుయోధనుడు! అమాయకుడు కదా! బాలురు, బంధువులు రాజుగారి సంపదలు అనుభవిస్తారు. సమయానికి తప్పుకుంటారు ఇంటికి వెళ్లి హాయిగా మృష్టాన్నములు ఆరగించు. అనవసరంగా రాజు నిన్ను యుద్ధంలో ప్రవేశపెట్టాడు. మారుమాటాడక వెళ్లు. నేను విల్లు అందుకుంటే పదునాలుగు భువనాలు గడగడలాడతాయి. ఒక్క రథికుడు అర్జునుడు ఎంత.” అన్నాడు కర్ణుడు.

ఇదంతా మౌనంగా వింటున్న భీష్ముడు “సుయోధనా! ద్రోణుడు అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు సమయోచితంగా మాట్లాడారు. కర్ణుడు కూడా వీరోచితంగా మాట్లాడాడు. కాని ఒకరిని ఒకరు నిందించుకోవడం మంచిదికాదు. అంత శక్తి

యున్నవాడు యుద్ధం చేయాలి కాని ఇలా ఇతరులను నిందించడం ఎందుకు? శత్రువులు ముట్టడించక ముందే, దూరంగా ఉన్నప్పుడే తగిన ఉపాయం ఆలోచించడం మంచిది కదా!

శత్రువు పరాక్రమ వంతుడైనపుడు పొగడటం సజ్జనులకు ఉచితం. పెద్దలను గౌరవించాలికాని ఎంత మాట అంటే అంత మాట అన కూడదు కదా! ప్రస్తుత కర్తవ్యం ఆలోచించండి.

అర్జునుడుమన మీదికి వస్తున్నాడు. ఆచార్యా! మనం అందరం కలిసి పోరాడుదాము. విభేధాలకు ఇది సమయం కాదు. నన్ను క్షమించండి. ఎవరో ఏదో తెలియక అంటే మీరు కోపగించుకుంటారా! పదండి ఆచార్యా! ” అన్నాడు భీష్ముడు.

అయ్యో! మీరు క్షమించమనడం ఎందుకు మిమ్మల్ని క్షమించేటంతటి వారం కాదు మేము. ద్రోణులవారు శాంతిస్తే చాలు. మాకు అంత మర్యాద అవసరం లేదు.” అన్నాడు

కృపాచార్యుడు. భీష్ముడు కర్ణునితో కూడా పోయి ద్రోణాచార్యుని, అశ్వత్థామను క్షమించమని కోరాడు. ద్రోణుడు శాంతించాడు.

"భీష్మలవారి మాటలతోనే నా కోపం పోయింది. పదండి. ముందుకు నడవండి. ముందు మనం రాజును కాపాడుకుందాము. అర్జునుడు చాలా కసితో వస్తున్నాడు. మనం అందరం అర్జునుని ఒక్కసారిగా ఎదుర్కొందాము. అదియును కాక అజ్ఞాత వాసము గురించి సుయోధనుడు ఒక మాట చెప్పాడు. దానికి భీష్మలవారు వివరణ ఇస్తారు." అని అన్నాడు ద్రోణుడు. భీష్ముని వైపుచూచాడు.

ద్రోణుని ఆంతర్యం గ్రహించాడు భీష్ముడు. సమయ నిర్ణయం చేయాల్సిన సమయం ఆసన్న మయినది అని అనుకున్నాడు.

"సుయోధనా! మన ప్రస్తుత కాలమాన ప్రకారము ప్రతి రెండు సంవత్సరములకు ఒక అధిక మాసము వస్తుంది. ఈ పదమూడేళ్లలో వచ్చిన ఆ అధిక మాసములు అన్ని పరిగణన లోకి

తీసుకొంటే నిన్నటి తోటి పాండవుల అజ్ఞాతవాసం పూర్తి అయినది. ఈ విషయం తెలిసే అర్జునుడు ఈరోజు మనకు నిజరూపంలో కనపడ్డాడు. అతడు ధర్మం తప్పడు. ధర్మం తప్పే వాడే అయితే జూదంలో ఓడిపోయిన రోజునే మూర్ఖత్వంతో యుద్ధం చేసి ఉండే వాళ్లు. ధర్మం కోసం కట్టుపడ్డారు. వేచి ఉన్నారు.

కాబట్టి ఇప్పుడు మన మీదికి యుద్ధానికి వచ్చిన వాడు ఫల్గునుడు. అతనిని మనము నిశ్చయంగా గెలుస్తాము అని చెప్పడానికి వీలు లేదు. యుద్ధంలో ఇరుపక్షాలకు జయం లభించదు కదా. మనం గెలవ వచ్చు. ఓడిపోవచ్చు. కాబట్టి ఫలితం గురించి ఆలోచించకుండా సంధి చేసుకోవడం ఉత్తమం." అని అన్నాడు భీష్ముడు.

సుయోధనుడు భీష్ముని చూచి "మనకు పాండవులకు పొందు ఎట్లు కలుగును. నేను రాజ్యములో భాగము ఈయను. వాళ్లతో యుద్ధం చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఇది నిశ్చయము." అని తెగేసి చెప్పాడు సుయోధనుడు.

ఇది చూచి ద్రోణుడు  యుద్ధ సమయములలో, కార్యమును నిర్ణయించుటలో రాజుకే ప్రాధాన్యము ఎక్కువ. దానిని  కాదనలేము కదా.అయినను నాకుతోచిన మాటలు చెప్పెదను.

మన బలములో నాలుగవ భాగము తీసుకొని సుయోధనుడు ముందు నడుస్తాడు. మరొక నాలుగవ భాగము సైన్యము గోవులను రక్షిస్తూ  ముందుకు కదులుతుంది. మిగిలిన సగం సైన్యంతో మనం వెనకగా కదులుతాము.

నేను మధ్యలో ఉంటాను. నాకు కుడి పక్క కృపాచార్యుడు, ఎడమవైపు అశ్వత్థామ, ముందు భాగములో కర్ణుడు  ఉంటారు. వికర్ణుడూ, దుశ్శాసనుడూ, శకునీ, సైంధవుడూ, సోమదత్తుడూ, బాహ్లికుడూ, భూరిశ్రవుడూ, మొదలగు మహా వీరులు అక్కడక్కడా మోహరిస్తారు. అర్జునుడు ఎవరితో యుద్ధం చేస్తే అతనికి మనం అందరం సాయంగా వెళదాము.” అని అన్నాడు.

దీనికి భీష్ముడు తన ఆమోదాన్ని తెలిపాడు. తాను వెనక ఉండి సైన్యాన్ని నడిపించాడు.

ఆ పోరు చూడటానికి దేవతలందరూ విమానాలు ఎక్కి వచ్చి ఆకాశంలో నిలబడ్డారు. అర్జునుడు తన దేవదత్తం పూరిస్తూ అమిత వేగంతో కురుసైన్యాన్ని చేరుకున్నాడు. అతని పరాక్రమానికి కురు సైన్యము కొంచెం బెదిరింది.

అర్జునుడు ఉత్తర కుమారుని చూచి "కుమారా! చూచితివా! ముందు ఒక సైన్యం నడుస్తూ ఉంది. వెనక మరొక సైన్యం నడుస్తూ ఉంది. ఇందులో సుయోధనుడు ఎక్కడ ఉన్నాడో తెలియాలి. రథాన్ని సేనకు ఎడమ వైపుగా పోనివ్వు. రాజును పట్టుకుంటే కురు సైన్యం విచ్చిపోతుంది. మన పని సులభం అవుతుంది. గోవులను మరల్చుకొని పోదాము. లేదా గోవులు ఎక్కడ ఉన్నాయో అక్కడకు పోదాము. మనం గోవులను పట్టుకుంటే, వాటిని కాపాడటానికి సుయోధనుడు అక్కడకు వస్తాడు కదా! " అని అన్నాడు అర్జునుడు.

ఆ ప్రకారంగా ఉత్తరకుమారుడు సైన్యానికి ఎడమ పక్కగా తన రథాన్ని పోనిచ్చాడు. సైన్యాన్ని కలయ చూచాడు అర్జునుడు.

“కుమారా! వీరిలో సుయోధనుడు లేడు. వీరితో మనకు పోరు అనవసరం. రథాన్ని గోవులు ఉన్న దెసకు పోనివ్వు. ” అంటూ గురుడుకి, కృపాచార్యుడికి, భీష్ముడికి తగిలీ తగలనట్లుగా నమస్కార బాణాలు సంధించి వదిలాడు.

అర్జునుని గురుభక్తికి, పెద్దల ఎడ అతనికి ఉన్న గౌరవానికి భీష్ముడు,ద్రోణుడు కృపుడు ఎంతో సంతోషపడ్డాడు.

“ఆచార్యా! అర్జునుడు మనలను చూచి కూడా, మనతో యుద్ధం సేయక ముందుకుపోతున్నాడు అంటే అతడు సుయోధనుని కోసం వెతుకుతున్నాడు. సుయోధనుడు ఒక్కడు అర్జునుని ఎదిరించలేడు. మనకూ సుయోధనునికి మధ్య అర్జునుడు ప్రవేశిస్తే చాలా ప్రమాదం. కాబట్టి మనం సుయోధనుని

రక్షించాలి.” అంటూ సుయోధనుని వెళ్లిన వైపుగా సైన్నాన్ని నడిపించాడు భీష్ముడు.

ఇంతలో అర్జునుని రథం ఆవుల మందలను చేరుకుంది.

“నేను ఆవులకు రక్షణగా ఉన్న సైన్యాన్ని ఎదిరిస్తాను. వాటి రక్షణ కోసం సుయోధనుడు వస్తాడు. మనచేతికి చిక్కుతాడు.” అంటూ అర్జునుడు రథాన్ని తూర్పు దిక్కు పోనివ్వమన్నాడు. అర్జునుడు గోవులకు రక్షణగా పోతున్న కొద్దిపాటి సైన్యాన్ని ఎదిరించాడు. అర్జునుని శరపరంపర ధాటికి ఆ కొద్దిపాటి సైన్యము నిలువలేక పోయింది. అర్జునుడు గోవులను వెనక్కు మరల్చాడు. గోవులు, గోపాలురు వెంట రాగా వెనక్కు తిరిగి పరుగెత్తుతున్నాయి.

అర్జునుడు తన రథాన్ని గోవులకూ, సైన్యానికి మధ్య పోనిచ్చి సైన్యం గోవులను చేరకుండా ఎదిరించాడు. గోపాలురకు “మీరు భయం లేకుండా గోవులను తోలుకుని పొండి. ” అని చెప్పాడు.

గోపాలురు గోవులు మరల్చు కొని పోతున్నారు. గోగణములు మత్స్య దేశ పొలి మేరలలో ప్రవేశించాయి.

ఇంతలో కురు సైన్యము అర్జునుని చుట్టు ముట్టింది.

మహాభారతము

విరాటపర్వము చతుర్థాశ్వాసము

సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్.